

PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w BIAŁYMSTOKU
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3

PS-I.431.2.11.2021.AŻ

PROTOKÓŁ KONTROLI

kompleksowej w zakresie oceny realizacji zadań gminy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Urząd Miejski w Bielsku Podlaskim, ul. Mikołaja Kopernika 1, 17 – 100 Bielsk Podlaski.
Burmistrzem Miasta Bielsk Podlaski jest Pan Jarosław Borowski.

Kontrolę w dniach 16 - 17.09.2021 r. przeprowadziły:

- 1) Anna Żadziłko – główny specjalista – kierująca zespołem inspektorów,
- 2) Monika Maliszewska – główny specjalista,

na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli Nr 1/2021, z dnia 07.09.2021 r., znak: PS-I.431.2.11.2021.AŻ, wydanego z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Z-cę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej PUW w Białymstoku, p. Małgorzatę Czyżewską-Worobiej.

(strona 6 akt kontroli)

Burmistrz Miasta do udzielania wyjaśnień w trakcie kontroli upoważnił: Pana Anatola Wasiluka – Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim/Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Panią Bożenę Sokołowską - Kierownika działu administracyjno-gospodarczego w MOPS, członka Zespołu Interdyscyplinarnego (zastępcę przewodniczącego).

(strona 4 akt kontroli)

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą:

Ocena realizacji zadań gminy określonych w:

- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (Dz. U. z 2021r., poz. 1249), zwanej dalej „ustawą”,
- rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. *w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”* (Dz. U. Nr 209, poz. 1245), zwanym dalej „rozporządzeniem”,
- Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021, przyjętym uchwałą Nr 16 Rady Ministrów z dnia 1 lutego 2021 r. *w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021* (M. P. poz. 235), zwanym dalej „KPPPwR na rok 2021”,

od dnia 01.01.2021 r. do dnia kontroli.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ww. ustawy zadaniem gminy jest tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, który polega na podejmowaniu interdyscyplinarnych działań przedstawicieli różnych służb, funkcjonujących na terenie gminy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim (dalej „MOPS”, „Ośrodek”) jest jednym z podmiotów tworzących gminny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Realizację zadań z tego zakresu ujęto w § 2 ust. 2 pkt 4 Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim, stanowiącego Załącznik do Obwieszczenia Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie uchwalenia Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim oraz § 8 pkt 2 ppkt 2 lit. k, 4 lit. d, 6 lit. s i pkt 3 ppkt 1 lit. f Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim, stanowiącego Załącznik do Zarządzenia Nr 103/19 Burmistrza Miasta Bielsk Podlaski z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim.

Ponadto stwierdzono, że zgodnie z § 19 ust. 1 pkt 27 i 30 lit. b Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta Bielsk Podlaski¹ do zadań Referatu Oświaty i Kultury należy opracowywanie gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy oraz udzielanie rodzinom, w którym występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony rodziny przed przemocą.

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie były kontrolowane w Mieście Bielsk Podlaski w dniach 25-26.03.2015 r. Wykonywanie zadań oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

W toku postępowania kontrolnego ustalono:

Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy, dz. dz. 1.5.1. KPPPwR).

Opracowano Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Bielsku Podlaskim na lata 2021 - 2024², (zwany dalej *Programem*).

Program zawiera rozdział pt. „*Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie miejskiej Bielsk Podlaski*”, w którym opisano skalę problemu na terenie miasta Bielsk Podlaski. Diagnozy dokonano w oparciu o dane statystyczne ze sprawozdań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Bielsku Podlaskim oraz danych przekazanych przez Komendę Powiatową Policji w Bielsku Podlaskim, Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim, Prokuraturę Rejonową w Bielsku Podlaskim, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz miejskie przedszkola i szkoły za okres 2017 – 2019.

Wskazano cel główny i opracowano 4 cele szczegółowe *Programu*, do których określono zadania, wskaźniki ich realizacji, realizatorów, a także harmonogram i źródła finansowania. Wszystkie ww. elementy zostały ujęte w formie tabeli o nazwie „*Harmonogram działań*”. Termin realizacji dla wszystkich zadań określono na lata 2021 – 2024 - brak szczegółowego harmonogramu realizacji poszczególnych zadań.

Z zapisów *Programu* wynika, że monitoring realizacji Programu prowadzony będzie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim na podstawie informacji uzyskanych od realizatorów programu. Sprawozdanie zbiorcze z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, przedkładane będzie Burmistrzowi Miasta Bielsk Podlaski w I kwartale każdego roku.

¹ załącznik do zarządzenia Nr 354/13 Burmistrza Miasta Bielsk Podlaski 25 lutego 2013 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta Bielsk Podlaski (ze zm.),

² Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XXXII/252/21 Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 26 stycznia 2021r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Bielsku Podlaskim na lata 2021 – 2024,

(strony 7 - 16 akt kontroli)

Identyczne zapisy odnośnie monitorowania zawierał „Gminny Program (...) na lata 2016 – 2020”. W związku z powyższym, kontrolującym okazano „Sprawozdanie z realizacji w roku 2020 Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Bielsku Podlaskim na lata 2016 – 2020”, które zostało przedłożone Burmistrzowi Miasta Bielsk Podlaski dnia 30.03.2021 r. Sprawozdanie zostało zatwierdzone przez Burmistrza w dniu 02.04.2021 r.

(strony 17 - 28 akt kontroli)

Z przedłożonej w toku kontroli dokumentacji i protokołu z przyjęcia wyjaśnień wynika, że jednostka kontrolowana nie posiadała szczegółowych informacji odnośnie realizacji Programu w 2021 roku przez poszczególnych realizatorów ze względu na to, iż nie zakończono okresu sprawozdawczego.

Kontrolującym przedstawiono dane statystyczne z okresu objętego kontrolą, dotyczące prac Zespołu Interdyscyplinarnego tj. m.in: informacje odnośnie liczby posiedzeń ZI, i GR, liczby założonych „NK – A”, liczby wniosków o wszczęcie postępowania o leczenie odwykowe w 2021 roku, itp. Poinformowano również, iż w okresie objętym kontrolą pracownik MOPS uczestniczył w szkoleniach pn. „Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” oraz pn. „Jak zorganizować Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze? Tworzenie, skład i funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego. Jak to wygląda w czasie pandemii? Jakie kompetencje ma przewodniczący, zastępca a jakie sekretarz ZI? Jak zadbać o skuteczną komunikację w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych? Kto i w jakich warunkach zamyka procedurę „Niebieskie Karty”.

W związku z powyższym, celem sprawdzenia sposobu realizacji art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy, poproszono o przedstawienie dokumentacji z realizacji zadań w 2020 r. Na jej podstawie stwierdzono, że zrealizowano następujące zadania:

- diagnozowano i monitorowano problem przemocy w rodzinie na terenie gminy poprzez m.in. prowadzenie rejestru wszczętych procedur „Niebieskie Karty”, sytuacja rodzin była monitorowana poprzez wizyty w środowisku pracownika socjalnego oraz dzielnicowego,
- podnoszono świadomość i wrażliwość społeczną na problemy związane z przemocą w rodzinie poprzez m.in:
 - zaprenumerowanie czasopisma o tematyce profilaktyczno – pedagogicznej na potrzeby Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu,
 - przekazanie materiałów edukacyjno – informacyjnych (plakaty, broszury, ulotki), do wykorzystania w pracy wychowawczej w szkołach podstawowych oraz działaniach profilaktycznych prowadzonych przez Komendę Powiatową Policji w Bielsku Podlaskim,
 - wysłanie do bielskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych pisma informującego o działalności Punktu konsultacyjnego ds. przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie,
 - rozpowszechnianie wśród osób, podejrzanych o doznawanie przemocy ulotki informacyjnej „Wiesz?! Reaguj!” Jak pomóc sobie i osobie bliskiej w przeciwdziałaniu uzależnieniu i zapobieganiu przemocy w rodzinie. opracowanej w ramach realizacji miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomani,
- prowadzono działania profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie adresowane do różnych grup odbiorców, tj. m.in:

- w ramach których podjęto takie działania jak, np.: zorganizowano „szkolny telefon zaufania” oraz prowadzono indywidualne konsultacje i porady przez szkolnych psychologów i pedagogów; na godzinach wychowawczych prowadzono warsztaty dotyczące konstruktywnej komunikacji interpersonalnej, umiejętności rozwiązywania konfliktów bez przemocy, odpowiedzialności karnej z tytułu stosowania przemocy; zachęcano rodziców do korzystania z proponowanych materiałów online, np. „O stresie jak, jak sobie z nim radzić?”; organizowano dla dzieci i młodzieży zajęcia profilaktyczne z Policją o różnej tematyce.
- zwiększano kompetencje zawodowe pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie poprzez szkolenie grup zawodowych z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie tj. np.: szkolenie członków ZI oraz GR pn. *„Trudne sytuacje w pracy z rodziną: Szanse i Zagrożenia – Studium Przypadku”* (uczestniczyło 9 osób); *„Szkolenie z zakresu nowelizacji przepisów dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomocy osobom pokrzywdzonym przemocą w rodzinie”* (uczestniczyła 1 osoba); *„Przeciwdziałanie przemocy domowej wobec dziecka oraz wdrożenia procedury Niebieskie Karty w oświacie”* (uczestniczył pedagog i psycholog ze szkoły podstawowej); Komenda Powiatowa Policji w Bielsku Podlaskim przeprowadziła dwa szkolenia dla funkcjonariuszy Policji w zakresie doskonalenia wiedzy i umiejętności zawodowych na temat realizacji procedury „Niebieska Karta”,
- zapewniono pomoc członkom rodzin, w których występuje problem przemocy poprzez m.in. prowadzenie Punktu Konsultacyjnego ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom i Przemocy w Rodzinie, bezpłatnych konsultacji udzielali specjaliści terapii uzależnień (z usług skorzystało 30 osób), specjalista ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie (z usług skorzystały 84 osoby).

Szczegółowy opis podejmowanych działań zawiera dokumentacja kontrolna.

(strony 44 - 45 akt kontroli)

Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie (art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy) oraz w stosunku do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży (dz. 1.4.2., dz. 2.3.2. KPPwR).

Poradnictwo socjalne, dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie świadczone jest przez pracowników socjalnych MOPS w Bielsku Podlaskim w ramach pracy socjalnej lub w trakcie ustalania indywidualnego planu pomocy. Dyrektor wyjaśnił, że ww. porady są odnotowywane w formie notatek służbowych i wpinane do akt rodziny objętej procedurą. Z protokołu z przyjęcia wyjaśnień wynika również, że w roku 2021 poradnictwa socjalnego udzielono 12 ofiarom oraz 13 sprawcom przemocy w rodzinie. Wykazana liczba porad jest niewspółmierna do liczby prowadzonych przez Ośrodek procedur „Niebieskie Karty” (w roku 2021 liczba rodzin objętych procedurą wynosiła 109). Ustalono, że Ośrodek nie prowadzi rejestru udzielonego poradnictwa.

Ponadto mieszkańcy Miasta Bielsk Podlaski mogą skorzystać z pomocy specjalistów świadczących poradnictwo i wsparcie w:

- Punkcie Konsultacyjnym ds. przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie w Bielsku Podlaskim (przyjmuje specjalista terapii uzależnień oraz specjalista przeciwdziałania przemocy w rodzinie, specjalista psychoterapii uzależnień),

- Poradni Konsultacyjnej przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim (2 dni w tygodniu zgodnie z harmonogramem umieszczonym na stronie internetowej MOPS³ przyjmuje prawnik),
- Punkcie Informacyjnym w Urzędzie Miasta Bielsk Podlaski (w punkcie udzielane są informacje o dostępnych miejscach i formach pomocy, procedurze kierowania na leczenie odwykowe oraz udostępniane są materiały informacyjne z zakresu uzależnień),
- Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Bielsku Podlaskim,
- Ośrodka Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży ANIMUS (ośrodek funkcjonuje od lutego br.),
- Lokalnym Punkcie Pomocy Pokrzywdzonym Przestępstwem (punkt pomocy funkcjonuje od 2019 r.),
- Punkcie Poradniczo – Konsultacyjnym dla ofiar i sprawców przemocy prowadzonym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim (poradnictwo świadczy psycholog i pedagog).

Informacje dotyczące możliwości i form uzyskania pomocy z zakresu przemocy w rodzinie udostępniono na stronie internetowej MOPS⁴ oraz na tablicy ogłoszeń Ośrodka.

(strony 45 – 47, 83 - 84 akt kontroli)

W okresie objętym kontrolą działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie nie były prowadzone. Dyrektor MOPS uzasadnił to sytuacją epidemiczną w kraju.

Na podstawie przedłożonej dokumentacji stwierdzono, że wsparcia pedagogicznego i psychologicznego rodzicom udzielali w tym okresie specjaliści pracujący w miejskich szkołach podstawowych (szczegółowy harmonogram pracy pedagogów i psychologów zamieszczono w protokole z przyjęcia wyjaśnień).

(strona 45 i 47 akt kontroli)

Przekazanie właściwym terytorialnie jednostkom organizacyjnym Policji i Żandarmerii Wojskowej aktualnych danych teleadresowych placówek świadczących pomoc ofiarom przemocy w rodzinie, placówek zapewniających miejsca noclegowe, placówek prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne, placówek prowadzących programy psychologiczno-terapeutyczne (art. 11b ustawy)

Zgodnie z art. 11b ustawy jednostka przekazała do Komendy Powiatowej Policji w Bielsku Podlaskim (pismo z dnia 26.02.2021 r.) oraz do Wydziału Żandarmerii Wojskowej w Białymstoku (pismo z dnia 15.09.2021 r.) aktualne bazy teleadresowe placówek świadczących pomoc ofiarom przemocy w rodzinie, placówek zapewniających miejsca noclegowe oraz placówek prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne.

(strona 51 akt kontroli)

Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia (art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy, dz. 2.3.5. KPPPwR).

W kontrolowanym okresie nie było przypadków kierowania osób dotkniętych przemocą w rodzinie do ośrodków wsparcia.

³ <http://www.mopsbielskpodlaski.pl/harmonogram-przyjec-prawnika-w-mops-we-wrzesniu-2021-r/> (dostęp dnia 27.09.2021r.),

⁴ <http://www.mopsbielskpodlaski.pl/osrodek-pomocy-pokrzywdzonym-przestepstwem-w-bialymstoku/> (dostęp dnia 27.09.2021r.).

W przypadku wystąpienia takiej konieczności osoby dotknięte przemocą w rodzinie zostaną skierowane do placówek tego typu na terenie województwa.

Ponadto Rada Miasta Bielsk Podlaski podjęła Uchwałę XXXVII/285/21 z dnia 29 czerwca 2021 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Bielsk Podlaski.

(strona 48 i 54 akt kontroli)

Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy (dz. 2.3.10. KPPwR).

W okresie objętym kontrolą nie było przypadków odebrania dziecka z rodziny na podstawie art. 12a ustawy z powodu bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka, w związku z przemocą w rodzinie.

(strona 51 akt kontroli)

Funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej (GR) (art. 6 ust. 2 pkt 4 ustawy, dz. 2.1.1. KPPwR).

Zgodnie z art. 9a ust. 15 ustawy, uchwałą Nr VII/29/11 Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 29 marca 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania określono tryb, sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania.

(strony 29 - 30 akt kontroli)

Celem zapewnienia współpracy w zakresie tworzenia i skutecznej realizacji ustawowych zadań ZI na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, podpisano porozumienia o współpracy w Zespole Interdyscyplinarnym z 11 podmiotami wchodzącymi w jego skład.

Aktualny skład Zespołu Interdyscyplinarnego określa Zarządzenie Nr 450/2021 Burmistrza Miasta Bielsk Podlaski z dnia 13 września 2021 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Bielsku Podlaskim (poprzednie zarządzenie Nr 142/19 Burmistrza Miasta Bielsk Podlaski z dnia 8 października 2019 r.). Skład Zespołu Interdyscyplinarnego jest zgodny z art. 9a ust. 3-5 ustawy.

(strony 31 - 34 akt kontroli)

Tryb pracy, organizację i dokumentację z prac Zespołu Interdyscyplinarnego, a także zasady powoływania grup roboczych oraz tryb i sposób dokumentowania ich pracy określa *Regulamin Pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Mieście Bielsk Podlaski*, podpisany przez Przewodniczącego ZI w dniu 29.12.2011 r. W § 2 ust. 1 ww. dokumentu zawarto zapis, który jest niezgodny z ustawą tj. cyt: „Zespół pracuje na posiedzeniach zwoływanych przez Przewodniczącego/Zastępcę Zespołu wg. potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz w kwartale” Zgodnie z art. 9a ust. 7 posiedzenia odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.

(strony 35 - 36 akt kontroli)

Przed przystąpieniem do prac, zgodnie z art. 9c ust. 3 ustawy, wszyscy członkowie ZI oraz GR (w skontrolowanych sprawach) złożyli oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych uzyskanych przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. W ww. oświadczeniach, w stopce znajduje się informacja o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych w celu realizacji zadań ZI powołanego na podstawie zarządzenia nr 84/11 Burmistrza Miasta Bielska Podlaski z dnia 07.06.2011 r., które straciło moc 08.10.2019 r. Ponadto taki wzór oświadczenia podpisywały również osoby

niebędące w składzie ZI, a powołane w skład GR. Podczas kontroli pouczone Przewodniczącego ZI oraz Zastępcę o konieczności zaktualizowania wzoru przedmiotowego oświadczenia.

Zgodnie z art. 9c ust. 7 ustawy członkowie ZI/GR (w skontrolowanych sprawach) posiadają pisemne upoważnienia do przetwarzania danych osobowych wraz z pisemnym zobowiązaniem do zachowania ich w tajemnicy, wydane przez administratora danych, tj. Dyrektora MOPS.

W okresie objętym kontrolą Zespół spotkał się 3 razy w następujących terminach: 03.03.2021 r., 02.06.2021 r. oraz 02.09.2021 r. Zachowano częstotliwość odbywania posiedzeń ZI określoną w art. 9a ust. 7 ustawy - zrealizowano tym samym zalecenie pokontrolne z 2015 r. dot. odbywania posiedzeń w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.

(strona 49 akt kontroli)

W myśl § 3 pkt 5 uchwały Nr VII/29/11 Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 29 marca 2011 r. w *sprawie trybu i sposobu (...)* cyt: *Zespół obraduje na posiedzeniach, które odbywają się w obecności co najmniej 60% członków Zespołu. Z przedłożonych do kontroli list obecności z posiedzeń ZI wynika, że Zespół nie spotykał się w pełnym składzie. W posiedzeniach w dniach: 03.03.2021 r. oraz 02.09.2021 r. uczestniczyło 7 osób (w skład ZI powołanych jest 13 członków), co stanowi około 54 % składu ZI. Powyższy zapis rodzi ryzyko, że Zespół nie będzie mógł się spotkać gdy nie osiągnie wymaganej frekwencji 60 % a w konsekwencji nie zostanie zachowana częstotliwość posiedzeń ZI określona w ustawie (art. 9a ust. 7 ustawy).*

Zgodnie z § ust. 2 *Regulamin Pracy Zespołu Interdyscyplinarnego (...)* cyt. „(...) W przypadku niemożności udziału w posiedzeniu Zespołu, członkowie Zespołu są zobowiązani do powiadomienia o tym Przewodniczącego/ Zastępcę Zespołu i zapewnienia zastępstwa”.

W powyższej kwestii Przewodniczący ZI wyjaśnił, iż cyt.: „(...) O terminie posiedzenia ZI każdy członek Zespołu był powiadamiany telefonicznie (w taki sposób była przekazywana informacja o dacie, godzinie i miejscu posiedzenia ZI). Decyzje o uczestnictwie w posiedzeniu ZI każdy członek Zespołu podejmował indywidualnie uwzględniając swój harmonogram pracy oraz uregulowania wewnętrzne w miejscu pracy (wprowadzone między innymi w związku z sytuacją epidemiologiczną). Jako Przewodniczący ZI do dnia posiedzenia Zespołu nie miałem wiedzy o ewentualnych nieobecnościach poszczególnych członków ZI oraz ich powodach. Nie dochodziło również w przeszłości do sytuacji ustanowienia zastępstwa nieobecnego członka ZI na posiedzeniu ZI. (...)”.

(strony 78 - 79 akt kontroli)

Treść przedłożonych do kontroli protokołów z posiedzeń ZI wskazuje na to, że podczas spotkań jego członkowie zajmowali się głównie zadaniami przypisanymi grupie roboczej (podczas spotkań dokonywano analizy nowych rodzin objętych procedurą, analizowano zakończone procedury NK w rodzinach oraz analizowano działania podejmowane przez grupy robocze w toczących się sprawach, zwracając szczególną uwagę na kolejne formularze „Niebieska Karta – A” dotyczące toczących się procedur). W okresie objętym kontrolą w jednym protokole, oprócz analizy sytuacji rodzin znalazła się informacja na temat omówienia nowego Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Bielsku Podlaskim na lata 2021 - 2024.

Jednakże dostępna dokumentacja, m.in. z realizacji Gminnego Programu (...) potwierdza, że w kontrolowanym okresie, ZI działający na terenie Miasta Bielsk Podlaski realizował zadania wymienione w art. 9b ust. 1 i 2 ustawy.

Zgodnie z art. 9a ust. 10 ustawy do rozpatrywania indywidualnych przypadków powoływano grupy robocze. Z prowadzonego przez Ośrodek „Rejestru grup roboczych” oraz protokołu z przyjęcia wyjaśnień wynika, że w 2021 r. do dnia przeprowadzenia kontroli utworzono 88 GR, które odbyły 262 posiedzenia.

(strona 49 akt kontroli)

Ośrodek, zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy, zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego, tj. m.in. udostępnia miejsca na posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, prowadzi dokumentację ZI oraz dotyczącą procedury NK w poszczególnych rodzinach.

(strona 51 akt kontroli)

Działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc w rodzinie (art. 9b ust. 2 pkt 5 ustawy)

W toku kontroli ustalono, że w okresie objętym kontrolą MOPS otrzymywał informacje z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim o planowanej realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz możliwości kierowania osób kwalifikujących się do udziału w zajęciach. Członkowie GR motywowali sprawców przemocy do wzięcia udziału w programie. Z przedłożonych informacji wynika, że w okresie objętym kontrolą 1 osoba z terenu miasta zobowiązała się do udziału w ww. oddziaływaniach.

PCPR w Bielsku Podlaskim przekazał do MOPS „*Informator dotyczący instytucji realizujących oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie powiatu bielskiego*”.⁵ Ww. informator został umieszczony na stronie internetowej Urzędu Miasta Bielsk Podlaski (zrealizowano działanie 3.1.3 KPPPwR), został on również umieszczony na tablicy ogłoszeń Ośrodka.

(strony 51 - 52 akt kontroli)

Realizacja procedury „Niebieskie Karty” (art. 9d ustawy, (dz. 2.3.1. KPPPwR, dz. 3.2.1. KPPPwR).

W okresie objętym kontrolą podejmowano interwencje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

W Ośrodku prowadzony jest „*Rejestr Niebieskich Kart*”. W okresie objętym kontrolą do Przewodniczącego ZI wpłynęło 127 formularzy NK-A (1 założony przez Ośrodek, 126 założonych przez Policję).

Liczba rodzin objętych w okresie od 01.01.2021 r. do dnia kontroli działaniami w ramach procedury NK wyniosła 90 (w tym ze względu na problem przemocy: psychicznej – 81, fizycznej 52, seksualnej – 4).

Od 01.01.2021 r. do dnia kontroli prowadzono łącznie 109 spraw (bez względu na datę wszczęcia). W 2021 r. zakończono łącznie 73 sprawy (37 z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy i 36 z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań).

(strony 47 - 48 akt kontroli)

Kontroli poddano 4 losowo wybrane akta (teczki oznakowane):

1. ZI.441.9.2021 – procedura zakończona,

⁵ <https://umbielskpodlaski.pl/szukasz-pomocy/> (dostęp z dnia 21.09.2021 r.)

2. ZI.441.27.2021 – procedura w trakcie,
3. ZI.441.33.2021 – procedura zakończona,
4. ZI.441.72.2021 – procedura w trakcie.

(strony 56 - 77 akt kontroli)

W skontrolowanych sprawach stwierdzono następujące nieprawidłowości i uchybienia:

1. Brak informacji o przekazaniu formularza „Niebieska Karta – B” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie w przypadku wszczęcia procedury przez Ośrodek (dotyczy NK-A z dnia 16.08.2021 r.), co jest niezgodne z § 6 ust. 1 rozporządzenia – akta nr 4.
2. Przewodniczący ZI nie przekazał formularza „Niebieska Karta – A” członkom GR, w ciągu 3 dni od dnia jego otrzymania, co jest niezgodne z § 8 ust. 1 rozporządzenia – akta nr 2 i 4 (dotyczy kolejnych NK-A w rodzinach).
3. Formularz „Niebieska Karta – C” wypełniony bez obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, co jest niezgodne z § 8 ust. 2 rozporządzenia – akta nr 2.
4. Nierzetelnie uzupełniono formularz NK-C, co jest niezgodne z § 8 ust. 2 rozporządzenia:
 - w indywidualnym planie pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie (IPP) nie ujęto działań dla przedstawicieli GKRPA (przedstawiciel tej instytucji został powołany w skład GR) – akta nr 3, 4;
 - nie określono częstotliwości okresowej oceny sytuacji rodziny oraz osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie – akta nr 1, 3, 4.
5. Nierzetelnie uzupełniono formularz „Niebieska Karta – D”, co jest niezgodne z § 8 ust. 6 rozporządzenia:
 - nie zaplanowano działań dla osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie – akta nr 4,
 - nie określono częstotliwości okresowej oceny sytuacji osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc – akta nr 1, 3.
6. Nierzetelnie uzupełniono protokół z zakończenia procedury NK – błędna data wszczęcia procedury, co jest niezgodne z § 18 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia – akta 3.

Realizacja zadań wynikających z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021.

Na podstawie przedłożonej dokumentacji stwierdzono, że w ramach realizacji *Krajowego Programu (...) na rok 2021* realizowano przede wszystkim zadania, które wynikają z ustawy, tj: gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie (...), upowszechniano informacje o możliwościach i formach uzyskania pomocy, funkcjonował ZI i GR, realizowano procedurę NK, udzielano poradnictwa.

(strony 52 - 55 akt kontroli)

Zlecenie zadań gminy określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (art. 9 ust. 2 ustawy).

Miasto Bielsk Podlaski nie zleciło w kontrolowanym okresie realizacji zadań, określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie podmiotom niepublicznym, w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* (Dz. U. z 2020 r., poz. 1057, ze zm.).

(strona 52 akt kontroli)

Za stwierdzone w protokole kontroli nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialni są: Burmistrz Miasta Bielsk Podlaski, Dyrektor MOPS/ Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

W trakcie kontroli sprawdzono 100% dokumentacji formalnej potwierdzającej realizację zadania.

Zgodnie z § 18 ust. 1-4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2011 r., Nr 126, poz. 718), Burmistrzowi Miasta Bielsk Podlaski przysługuje prawo do:

- zgłoszenia na piśmie, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania,
- odmowy podpisania protokołu i złożenia w terminie 7 dni wyjaśnień dotyczących przyczyn tej odmowy.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z czego jeden doręczono Burmistrzowi Miasta Bielsk Podlaski.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu w Księżce Kontroli Urzędu Miasta Bielsk Podlaski pod poz. 5/2021.

Urząd Miasta
Bielsk Podlaski
17 - 100 Bielsk Podlaski
ul. Kopernika 1

29.10. 2021 r. Bielsk Podlaski

.....
*miejsce i data podpisania protokołu kontroli,
pieczęć Urzędu Miasta Bielsk Podlaski*

Białystok, dn. 18.10.2021 r.

.....
Monika Maliszewska

.....
Anna Żadziłko

.....
*podpisy kontrolujących,
miejsce i data podpisania protokołu*

Burmistrz Miasta
-/-
Jarosław Borowski

.....
podpis i pieczęć Burmistrza Miasta Bielsk Podlaski